

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN CÔNG MINH

**QUẢN LÝ ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC
CÁC MÔN KHOA HỌC TỰ NHIÊN Ở TRƯỜNG
TRUNG HỌC CƠ SỞ HUYỆN LÂM THAO, PHÚ THỌ**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2018

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN CÔNG MINH

**QUẢN LÝ ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC
CÁC MÔN KHOA HỌC TỰ NHIÊN Ở TRƯỜNG
TRUNG HỌC CƠ SỞ HUYỆN LÂM THAO, PHÚ THỌ**

Ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 8.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Cán bộ hướng dẫn khoa học: TS. VŨ ĐÌNH CHUẨN

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản luận văn là công trình nghiên cứu khoa học độc lập của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là trung thực, có nguồn gốc rõ ràng và chưa từng được công bố trong bất kỳ chương trình nghiên cứu khoa học nào trước đây.

Thái Nguyên, ngày 18 tháng 7 năm 2018

Tác giả

Nguyễn Công Minh

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thiện luận văn tốt nghiệp, tôi luôn nhận được sự động viên, khích lệ và tạo điều kiện của các cấp lãnh đạo, các thầy, cô giáo trong khoa Tâm lý - Giáo dục, các bạn đồng môn và các bạn đồng nghiệp để tôi hoàn thành nhiệm vụ học tập, nghiên cứu chương trình học cao học và hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tác giả xin chân thành cảm ơn sự động viên, tạo điều kiện giúp đỡ của UBND huyện Lâm Thao đã tạo điều kiện hỗ trợ tài chính toàn bộ khóa học; Cảm ơn lãnh đạo và chuyên viên phòng GD&ĐT huyện Lâm Thao; CBQL, giáo viên các môn KHTN các trường THCS huyện Lâm Thao về những góp ý bổ sung cho luận văn và cung cấp các số liệu thống kê, trả lời phỏng vấn, trả lời phiếu điều tra phục vụ cho việc điều tra số liệu trong luận văn.

Đặc biệt, tác giả xin bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc đến **TS. Vũ Đình Chuẩn** người đã tận tình hướng dẫn khoa học, giúp đỡ trong quá trình xây dựng đề cương, triển khai nghiên cứu và hoàn thành luận văn này.

Trong quá trình nghiên cứu luận văn không thể tránh khỏi những thiếu sót, tôi rất mong nhận được sự chỉ dẫn, đóng góp ý kiến của các thầy giáo, cô giáo và các bạn đồng môn để luận văn được hoàn thiện hơn và có thể áp dụng rộng rãi không chỉ trong các trường THCS huyện Lâm Thao mà còn trong các trường THCS trên cả nước.

Xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả

Nguyễn Công Minh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT.....	iv
DANH MỤC BẢNG, BIỂU ĐỒ	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	3
3. Khách thể nghiên cứu	3
4. Đối tượng nghiên cứu	3
5. Giả thuyết khoa học	3
6. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
7. Giới hạn phạm vi nghiên cứu	3
8. Các phương pháp nghiên cứu	4
9. Bố cục của luận văn.....	5
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ ĐỔI MỚI PHƯƠNG	
PHÁP DẠY HỌC CÁC MÔN KHOA HỌC TỰ NHIÊN Ở	
TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ	6
1.1. Tổng quan về lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	6
1.1.1. Những nghiên cứu ở nước ngoài.....	6
1.1.2. Những nghiên cứu trong nước.....	7
1.2. Một số khái niệm cơ bản	9
1.2.1. Quản lí, quản lý giáo dục.....	9
1.2.2. Phương pháp; Phương pháp dạy học.....	11
1.2.3. Đổi mới, Đổi mới PPDH; Đổi mới PPDH các môn KHTN.....	12
1.2.4. Quản lí đổi mới PPDH các môn KHTN.....	13

1.3.	Một số vấn đề cơ bản về quản lí đổi mới phương pháp dạy học các môn Khoa học tự nhiên ở trường Trung học cơ sở.....	14
1.3.1.	Đổi mới phương pháp dạy học các môn Khoa học tự nhiên ở trường Trung học cơ sở.....	14
1.3.2.	Hiệu trưởng trường THCS với việc quản lí đổi mới PPDH các môn KHTN	17
1.4.	Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lí đổi mới PPDH các môn KHTN ở trường THCS	25
1.4.1.	Các yếu tố chủ quan	25
1.4.2.	Các yếu tố khách quan.....	26
	Kết luận chương 1.....	28
Chương 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÍ ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC CÁC MÔN KHOA HỌC TỰ NHIÊN Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ HUYỆN LÂM THAO, TỈNH PHÚ THỌ...29		
2.1.	Khái quát về giáo dục của huyện Lâm Thao, tỉnh Phú Thọ.....	29
2.1.1.	Khái quát về tình hình giáo dục THCS của huyện Lâm Thao	29
2.2.	Mục đích, nội dung và phương pháp khảo sát	36
2.2.1.	Mục đích khảo sát.....	36
2.2.2.	Nội dung khảo sát.....	36
2.2.3.	Phương pháp khảo sát và phương thức xử lý số liệu	36
2.3.	Thực trạng đổi mới PPDH các môn KHTN ở trường THCS huyện Lâm Thao, tỉnh Phú Thọ.....	38
2.3.1.	Nhận thức của CBQL, GV các trường THCS về đổi mới PPDH các môn KHTN.....	38
2.3.2.	Thực trạng đổi mới PPDH các môn KHTN của giáo viên.....	39
2.3.3.	Kết quả của việc đổi mới PPDH các môn KHTN ở các trường THCS huyện Lâm Thao, Phú Thọ.....	41

2.4.	Thực trạng quản lý đổi mới PPDH các môn KHTN ở các trường THCS huyện Lâm Thao, Phú Thọ.....	42
2.4.1.	Thực trạng xây dựng kế hoạch đổi mới PPDH các môn KHTN ở các trường THCS huyện Lâm Thao, Phú Thọ	42
2.4.2.	Thực trạng tổ chức đổi mới PPDH các môn KHTN ở các trường THCS huyện Lâm Thao, Phú Thọ.....	44
2.4.3.	Thực trạng chỉ đạo đổi mới PPDH các môn KHTN ở các trường THCS huyện Lâm Thao, Phú Thọ.....	50
2.4.4.	Thực trạng kiểm tra, đánh giá đổi mới PPDH các môn KHTN ở các trường THCS huyện Lâm Thao, Phú Thọ	54
2.5.	Đánh giá thực trạng quản lý đổi mới PPDH các môn KHTN ở trường THCS huyện Lâm Thao, tỉnh Phú Thọ.....	56
2.5.1.	Những điểm mạnh	56
2.5.2.	Những điểm yếu	57
2.5.3.	Nguyên nhân.....	58
2.5.4.	Cơ hội và thách thức.....	58
	Kết luận chương 2.....	59

Chương 3. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC CÁC MÔN KHOA HỌC TỰ NHIÊN Ở CÁC TRƯỜNG

	TRUNG HỌC CƠ SỞ HUYỆN LÂM THAO, TỈNH PHÚ THỌ...	61
3.1.	Định hướng đổi mới căn bản và toàn diện nền giáo dục Việt Nam.....	61
3.1.1.	Chiến lược phát triển giáo dục - đào tạo Việt Nam 2011 - 2020	62
3.1.2.	Định hướng phát triển GDĐT của huyện Lâm Thao đến năm 2020	63
3.2.	Nguyên tắc đề xuất biện pháp	64
3.2.1.	Đảm bảo tính mục đích	64
3.2.2.	Đảm bảo tính khoa học.....	65
3.2.3.	Đảm bảo tính hiệu quả.....	65
3.2.4.	Đảm bảo tính hệ thống	65

3.2.5.	Đảm bảo tính kế thừa	66
3.2.6.	Đảm bảo tính thực tiễn và khả thi	66
3.3.	Các biện pháp quản lý đổi mới PPDH các môn KHTN ở trường THCS huyện Lâm Thao, tỉnh Phú Thọ	67
3.3.1.	Nâng cao nhận thức cho CBQL, giáo viên về sự cần thiết phải đổi mới PPDH các môn KHTN ở trường THCS.....	67
3.3.2.	Xây dựng kế hoạch đổi mới PPDH các môn KHTN phù hợp với tình hình thực tiễn.....	69
3.3.3.	Tổ chức bồi dưỡng kỹ năng vận dụng PPDH tích cực các môn KHTN cho đội ngũ CBQL và GV ở trường THCS	74
3.3.4.	Chỉ đạo GV đổi mới phương thức kiểm tra, đánh giá kết quả học tập và bồi dưỡng phương pháp học tập tích cực cho học sinh.....	76
3.3.5.	Tăng cường khai thác CSVC - TBDH phục vụ đổi mới PPDH các môn KHTN	78
3.3.6.	Xây dựng cơ chế, tạo động lực thúc đẩy đổi mới PPDH các môn KHTN ở trường THCS.....	81
3.3.7.	Tăng cường kiểm tra, đánh giá hoạt động đổi mới PPDH các môn KHTN ở trường THCS.....	83
3.4.	Mối quan hệ giữa các biện pháp.....	88
3.5.	Khảo nghiệm tính cấp thiết và khả thi của các biện pháp đề xuất	88
3.5.1.	Mục đích khảo nghiệm	88
3.5.2.	Nội dung khảo nghiệm	89
	Kết luận chương 3.....	91
	KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	92
1.	Kết luận.....	92
2.	Khuyến nghị.....	93
	TÀI LIỆU THAM KHẢO	95
	PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CBQL	: Cán bộ quản lí
CNTT	: Công nghệ thông tin
CSVC	: Cơ sở vật chất
GD&ĐT	: Giáo dục và Đào tạo
GV	: Giáo viên
GVCN	: Giáo viên chủ nhiệm
HS	: Học sinh
KTĐG	: Kiểm tra đánh giá
PPDH	: Phương pháp dạy học
QLGD	: Quản lí giáo dục
THCS	: Trung học cơ sở
XHCN	: Xã hội chủ nghĩa
KHTN	: Khoa học tự nhiên
TTCM	: Tổ trưởng chuyên môn
PPCT	: Phân phối chương trình

DANH MỤC BẢNG, BIỂU ĐỒ

Bảng:

Bảng 2.1:	Quy mô, mạng lưới trường lớp cấp THCS huyện Lâm Thao	29
Bảng 2.2:	Đội ngũ cán bộ giáo viên THCS huyện Lâm Thao năm học 2017 - 2018	31
Bảng 2.3:	Cơ cấu độ tuổi giáo viên THCS năm học 2017 - 2018	31
Bảng 2.4:	Đội ngũ CBQL cấp THCS huyện Lâm Thao	32
Bảng 2.5:	Đội ngũ giáo viên các môn KHTN trường THCS huyện Lâm Thao, năm học 2017-2018.....	33
Bảng 2.6:	Kết quả đánh giá năng lực giáo viên các môn KHTN năm học 2017-2018.....	33
Bảng 2.7:	Cơ cấu độ tuổi giáo viên các môn KHTN năm học 2017-2018.....	35
Bảng 2.8:	Chất lượng giáo dục cấp THCS huyện Lâm Thao	35
Bảng 2.9:	Chất lượng học sinh giỏi lớp 9 môn KHTN.....	36
Bảng 2.10:	Nhận thức của CBQL và giáo viên về đổi mới PPDH.....	38
Bảng 2.11:	Thực trạng đổi mới PPDH của giáo viên	39
Bảng 2.12:	Thực trạng sử dụng các PPDH đặc trưng của các môn KHTN	40
Bảng 2.13:	Kết quả của việc đổi mới PPDH các môn KHTN.....	41
Bảng 2.14:	Biện pháp xây dựng kế hoạch đổi mới PPDH	43
Bảng 2.15:	Thực trạng tổ chức đổi mới PPDH các môn KHTN	45
Bảng 2.16:	Thực trạng quản lý CSVC, ứng dụng công nghệ thông tin, trang thiết bị phục vụ đổi mới PPDH các môn KHTN	47
Bảng 2.17:	Thực trạng tạo cơ chế, tạo động lực cho giáo viên đổi mới PPDH	49
Bảng 2.18:	Chỉ đạo tổ chuyên môn đổi mới PPDH.....	51
Bảng 2.19:	Thực trạng Chỉ đạo hoạt động đổi mới PPDH các môn KHTN của giáo viên	53
Bảng 2.20:	Thực trạng kiểm tra, đánh giá thực hiện đổi mới PPDH	55
Bảng 3.1:	Mẫu phiếu đánh giá và xếp loại giờ dạy	86
Bảng 3.2:	Đánh giá về tính cấp thiết và khả thi của các biện pháp	89

Biểu đồ:

Biểu đồ 3.1.	Mức độ cấp thiết và khả thi của các nhóm biện pháp	89
--------------	--	----